

Hof van Cassatie van België

Arrest

Nr. F.04.0053.F.-

GEMEENTE ANDERLECHT,

Mr. John Kirkpatrick, advocaat bij het Hof van Cassatie,

tegen

IBRAHIM TRADING, besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid.

I. Bestreden beslissing

Het cassatieberoep is gericht tegen het arrest, dat op 24 juni 2004 is gewezen door door het Hof van Beroep te Brussel.

II. Rechtspleging voor het Hof

Afdelingsvoorzitter Claude Parmentier heeft verslag uitgebracht.

Advocaat-generaal André Henkes heeft geconcludeerd.

III. Middelen

Eiseres voert een middel aan :

Geschonden wetsbepalingen

- *de artikelen 10, 11, 159 en 172 van de Grondwet ;*
- *de artikelen 1, 2 en 4 van de belastingverordening van eiseres van 29 februari 1996 waarbij vanaf 1 januari 1997 voor een tijdvak van vijf jaar een jaarlijkse belasting geheven wordt op de import-exportbedrijven en op de groothandelszaken in tweedehandsvoertuigen.*

Aangevochten beslissingen en redenen

Het arrest stelt vast :

- *dat eiseres voor het aanslagjaar 1998 ten laste van verweerster een belasting van 125.000 BEF heeft ingekohierd krachtens haar belastingverordening van 29 februari 1996 waarbij, met ingang van 1 januari 1997, voor een periode van vijf jaar, een jaarlijkse belasting geheven wordt op de import-exportbedrijven en op de groothandelszaken in tweedehandsvoertuigen die op het grondgebied van de gemeente Anderlecht, onder de in de belastingverordening omschreven voorwaarden, opslagplaatsen van meer dan twee motorvoertuigen of opslagplaatsen van gebruikte voertuigen of markten in tweedehandsvoertuigen exploiteren ;*

- dat verweerster “niet betwist dat zij een import-exportbedrijf en een groothandelszaak in tweedehandsvoertuigen is die op het grondgebied van de gemeente Anderlecht, onder de in de artikelen 1 en 2 van de belastingverordening bepaalde voorwaarden exploiteert... :

- een opslagplaats van meer dan twee motorvoertuigen krachtens de ordonnantie van 30 juli 1992 van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest betreffende de milieuvergunning ;

- een opslagplaats van gebruikte voertuigen in de zin van de ordonnantie van 29 augustus 1991 houdende organisatie van de planning en de stedenbouw ;

- ... privé-markten van tweedehandsvoertuigen” ;

- dat zij “niet in het handelsregister is ingeschreven als detailhandelaar in tweedehandsvoertuigen en dat zij niet in het bezit is van het attest dat, krachtens de wet van 15 december 1970, vereist is om beroepsmatig handel te kunnen drijven in tweedehandsvoertuigen”, zodat zij krachtens artikel 3 van de belastingverordening niet van belasting is vrijgesteld ;

- dat zij niet verkoopt aan particulieren, zodat zij niet in het bezit dient te zijn van het vestigingsattest.

Vervolgens beslist het arrest dat de belastingverordening van eiseres de artikelen 10, 11 en 172 van de Grondwet schendt en niet kan worden toegepast ; het wijzigt bijgevolg de beslissing van het jurisdictionele college van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest dat het bezwaarschrift van verweerster tegen de tegen haar voor het aanslagjaar 1998 ten kohiere gebrachte belasting had verworpen ; het vernietigt die belasting, beveelt de ontheffing ervan en veroordeelt eiseres om, zo nodig, de onrechtmatig ontvangen bedragen, vermeerderd met de moratoire interest, terug te betalen.

Het arrest grondt die beslissing op de volgende redenen :

Uit het verslag van 4 februari 1992 van het college van burgemeester en schepenen aan de gemeenteraad, waarvan de bewoordingen in het arrest worden weergegeven, blijkt “dat de litigieuze belasting tot doel heeft niet alleen om nieuwe inkomsten te scheppen voor de begroting van de gemeente, maar ook om de uitbreiding tegen te gaan van de groothandels- en import-exportbedrijven van tweedehandsvoertuigen die niet in het bezit zijn van een vestigingsattest, zulks met het oog op het herstel van het milieu van de wijken en de beperking van de hinder waarvoor zij verantwoordelijk zijn (verkeershinder, dubbel parkeren, bezetting van de gelijkvloerse verdiepingen van de gebouwen, de leegstand van de verdiepingen), daar zij de bevolking en de overige ondernemingen verdrijven.

Daarentegen mag, uit beschermingsoverwegingen, de belasting niet geheven worden van degenen die tweedehandsvoertuigen aan particulieren verkopen en die daarvoor in het bezit moeten zijn van een vestigingsattest, wat een doorlopende technische opleiding impliceert die alle waarborgen aan particuliere kopers biedt.

(Eiseres) stelt vast dat de exploitanten van groothandelondernemingen en van import-exportbedrijven meestal niet beschikken over die attesten [die ... slechts nodig zijn in geval van detailverkoop aan particulieren]. Zij is van oordeel dat die activiteiten nadelig zijn voor de gemeente op het gebied van het milieu en zij was derhalve voorstander van de heffing van die forfaitaire belasting, omdat deze een meer ontradend karakter heeft dan de economische wetgeving terzake, waarop de gemeente immers geen directe controle kan

uitoefenen, aangezien deze de bevoegdheid is van de minister van Economische Zaken.

Dus dient te worden nagegaan of er gelet op de door de gemeente aangeklaagde negatieve gevolgen van de groothandel in tweedehandsvoertuigen voor het milieu die de gemeente wil verhelpen door toedoen van die belasting, een objectief verschil bestaat tussen de groothandelaar in tweedehandsvoertuigen die de belasting verschuldigd is en de groothandelaar die tevens detailhandelaar is en in het bezit is van de vestigingsattesten en daarom van de belasting zal worden vrijgesteld.

(Eiseres) verklaart niet waarom een grossier, die voor het overige geen detailhandelaar is, meer schade zou kunnen berokkenen aan het milieu dan de grossier die ook detailhandelaar is en in het bezit is van zijn vestigingsvergunning, daar zij beiden door hun gemeenschappelijke activiteiten als grossier de aangeklaagde hinder veroorzaken.

Bijgevolg blijkt dat het criterium voor het onderscheid tussen de gewone groothandelaar in tweedehandsvoertuigen en de groothandelaar die tevens detailhandelaar is en in het bezit is van een vergunning, niet naar recht is verantwoord in het licht van het nagestreefde doel, namelijk de sanering van het milieu in een wijk van de gemeente.

De belastingverordening (...) voert bijgevolg een discriminatie in door een onderscheid in behandeling te maken tussen categorieën van personen, zonder dat dit onderscheid op een objectief criterium berust en redelijkerwijs verantwoord is gelet op het doel en de gevolgen van de bekritiseerde maatregel. Het gelijkheidsbeginsel is derhalve in casu miskend, daar de litigieuze belastingverordening door de aangeklaagde discriminatie een voorrecht inzake belastingen invoert”.

Grieven

Met bovenvermelde redenen verantwoordt het arrest naar recht de beslissing dat artikel 3 van de belastingverordening van eiseres van 29 februari 1996, waarbij “de verkopers van voertuigen die in het handelsregister ingeschreven zijn als detailhandelaars in tweedehandsvoertuigen en die in het bezit zijn van het attest dat krachtens de wet van 15 december 1970 vereist is om beroepsmatig handel te kunnen drijven in tweedehandsvoertuigen” worden vrijgesteld van de belasting op de import-exportbedrijven en op de

groothandelszaken in de in artikel 1 bedoelde tweedehandsvoertuigen, “in strijd is met de artikelen 10, 11 en 172 van de Grondwet en krachtens artikel 159 van de Grondwet niet kan worden toegepast”.

Daarentegen verantwoordt het arrest met die redenen niet de beslissing dat de overige bepalingen van bovengenoemde belastingverordening in strijd zijn met de artikelen 10, 11 en 172 van de Grondwet en niet kunnen worden toegepast.

Door om die redenen te weigeren toepassing te maken van de overige bepalingen van voormelde belastingverordening, schendt het arrest derhalve de artikelen 10, 11 en 172 van de Grondwet en artikel 159 van de Grondwet, alsook de bepalingen van voormelde belastingverordening, andere dan artikel 3, inzonderheid de in de aanhef van het middel aangegeven artikelen 1, 2 en 4.

IV. Beslissing van het Hof

Overwegende dat het arrest vaststelt dat de gemeenteraad van eiseres op 29 februari 1996 een belastingverordening heeft uitgevaardigd waarbij naar luid van artikel 1, met ingang van 1 januari 1997, voor een tijdvak van vijf jaar, een belasting wordt geheven op de import-exportbedrijven en op de groothandelszaken in tweedehandsvoertuigen die op het grondgebied van de gemeente Anderlecht : a) opslagplaatsen van meer dan twee motorvoertuigen ; b) opslagplaatsen van gebruikte voertuigen exploiteren. Die belasting wordt, blijkens artikel 2, ook geheven op de ondernemingen die markten in tweedehandsvoertuigen exploiteren ;

Dat, krachtens artikel 3 van genoemde verordening, van de belasting zijn vrijgesteld de verkopers van tweedehandsvoertuigen die in het handelsregister ingeschreven zijn als detailhandelaars in tweedehandsvoertuigen en die in het bezit zijn van het attest dat, krachtens de wet van 15 december 1970, vereist is om beroepsmatig handel te kunnen drijven in tweedehandsvoertuigen ;

Overwegende dat verweerster voor het hof van beroep aanvoerde dat er sprake is van een discriminatie wanneer een groothandelaar die tevens detailhandelaar is en uit dien hoofde in het bezit is van dat attest, van de belasting wordt vrijgesteld terwijl dat niet het geval is met de groothandelaar die geen detailhandelaar is ;

Overwegende dat het arrest, zonder door het middel te worden bekritiseerd, zegt dat “het criterium voor het onderscheid tussen de gewone groothandelaar in tweedehandsvoertuigen en de groothandelaar die tevens detailhandelaar is en in het bezit is van een vergunning, niet naar recht verantwoord is in het licht van het nagestreefde doel, namelijk de sanering van het milieu in een wijk van de gemeente” en bijgevolg beslist dat “de litigieuze belastingverordening [...] een discriminatie invoert door een onderscheid in behandeling te maken tussen categorieën van personen zonder dat dit onderscheid op een objectief criterium berust en redelijkerwijs verantwoord is gelet op het doel en de gevolgen van de bekritiseerde maatregel” ;

Dat het middel betoogt dat het arrest met diezelfde redenen de beslissing niet verantwoordt dat de overige bepalingen van de belastingverordening, inzonderheid die welke de belasting invoeren en de belastingplichtigen aanwijzen, niet kunnen worden toegepast ;

Overwegende dat de bepalingen van de litigieuze belastingverordening een ondeelbaar geheel vormen, dar zij alle betrekking hebben op een belasting die ongelijk wordt ingevoerd ; dat het gebrek van ongrondwettigheid waardoor artikel 3 van de belastingverordening is aangetast, de verordening in haar geheel nietig maakt ;

Dat het middel niet kan worden aangenomen ;

OM DIE REDENEN,

HET HOF

Verwerpt het cassatieberoep ;

Veroordeelt eiseres in de kosten.

Aldus geoordeeld door het Hof van Cassatie, eerste kamer, te Brussel, door afdelingsvoorzitter Claude Parmentier, afdelingsvoorzitter Philippe Echement, de raadsheren Didier Batsel , Daniel Plas en Christine Matray, en in openbare terechtzitting van achttien november tweeduizend en vijf uitgesproken door afdelingsvoorzitter Claude Parmentier, in aanwezigheid van advocaat-generaal met opdracht Philippe De Koster, met bijstand van griffier Marie-Jeanne Massart.

18 november 2005

F.04.0053.F/7

Vertaling opgemaakt onder toezicht van afdelingsvoorzitter Edward Forrier
en overgeschreven met assistentie van griffier Philippe Van Geem.

De griffier,

De afdelingsvoorzitter,